

צקלון

לקט תרגומים

התוכן

לוחמת מנהרות

פורמן — עמ' ב'

מקורות ומחברים

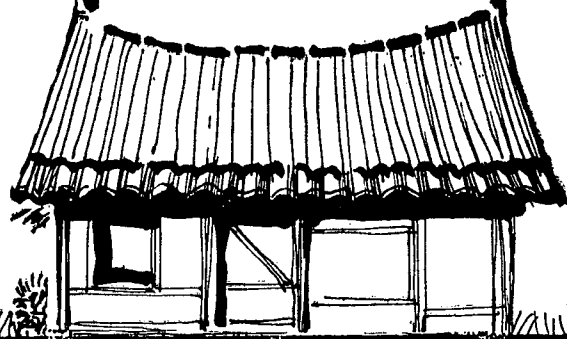
הערות והארות

לוחמת מנהרות

בכתבותיהם של סופרי-מלחמה אמריקאיים מזירת ויאטנאם מסופר מדי-פעם על "מערכות ענקיות של הפירות תת-קרקעיות", המשמשות כמסתר ענף ליחידות-הגדליה, כאזורי-מעוז להן וכריכוזי מחסנים, בתי-חולים לנפגעים ועוד כיוצא באלה. יש והתיאורים נראים כדמיוניים, בשל המימדים המיוחסים ל"מגנים" אלה: כגון, מעין "רכבת תת-קרקעית" (אז, לפחות, הפורה-למחצה לתוך הקרקע) המחברת חבלי ארץ שלמים.

מניין באה לאנשי הוואט-קונג ההשראה לביצוע עבודות כה ענקיות — שלכאורה אינן באות כלל בחשבון בשביל כוחות "מחתרת" (אף כי ישנם בוואט-נאם, כידוע, חבלים שלמים, בהם מזה שנים קשה היה לראות את הוואט-קונג ככוח מחתרתי)? ניתן הפעם ב"צקלון" קטע מכתביו של סופר-מלחמה אמריקאי מלפני למעלה מעשרים שנה — ומארץ אחרת, מטיג, בתקופת מלחמתה בכובשים היפניים — אשר ממחיש אולי מקורה-השראה כזה.

מסופר-מטיג, בתקופת מלחמתה בכובשים היפניים של איכרי הכפרים במחוז סיני אופייני-למדי, אפשר כי היו בסיפורים אלה יד וחלק להפרזה ולהגזמה, ויפה תהיה עליכן לקורא העצה: "נא לא לקבל את הכל באופן מילולי-מדי...". עם זאת, יש להניח, כי מצוי כאן גם גרעין מציאותי — וממילא, מאלף, וכמובן, שאפילו עשירית אחת מן המסופר לא יכלה כלל להתממש ללא שני תנאים חיוניים: יכולת-העבודה המופלגת של האיכר הסיני (אשר יתכן שעמיתו הוואט-נאמי שותף לה, לפחות במידה מסוימת); ועצם אדמתה של סין בחבלים אלה, שאינה קשה מדי, אינה רכה מדי ואינה הררית מדי, מכל מקום, גם לאחר ניכוי ההפרזה, מצויות כאן תחבולות ומחשבות מענינות רבות; ובמידה כלשהי עשויים הדברים להמחיש ולבאר גם מצבים ידועים בוואט-נאם, מן הסוג שכבר הוזכר כאן.

לוחמה

מנהרות

ה. פורמן

אלפיים לוחמי גרילה סיניים באו מן המערב. בראשם עמד גנרל חרוס-אף ועצבני — ניהא יונגצ'אן. ניהא, אשר את הידע שלו באמנות המלחמה רכש בצרפת ובמוסקבה, בא לחופי ב-1937 לחקים צבא-גרילה בעורפו של הפולש היפני. לפני שערק מצ'אנגקאי-שק, לימד ניהא טקטיקה באקדמיה הצבאית בואמפואה, וידע היטב את העקרון היסודי, "שיש צורך בשני צדדים כדי להילחם". כדי שהיפנים לא ילחמו בו לפני שיחיה מוכן לכך, העדיף לצאת לקראתם בשדה-קרב לפי בחירתו, ולפי התנאים שהוא עצמו יכתיב.

משך השנה שלאחר מכן בחר לפגוש ביפנים בשתי התנגשויות עיקריות. בהתנגשות השנייה איבד האויב, בין חלליו, גם לויט-גנרל אחד. כשהגיעה הידיעה על כך למפקדת הפולשים, נשלחו 50,000 חיילים מעולים להשמיד את ניהא ואת כוחותיו המתעצמים והולכים. אולם מנהיג הגרילה ביכר שלא להילחם. במקום זאת — הניח להם לכתר אותו, וכאשר נתהדק הכיתור — חמק דרך קוויחם ועשה אותם ללעג. בחמת זעמם חיסלו חלק ניכר מאוכלוסית האזור.

אחר זאת החלו היפנים ב"טקטיקה של תולעת-המש"י: כיתרו שטח עצום במצודות, אשר ביניהן נמתחו גדרות תיל דוקרני, והחלו לסגור על צבאו של ניהא, בהגבילם באופן שיטתי את ניידותו. אולם זה היה תהליך ממושך ומייגע אשר לא הניב פירות. ב-1940 נואשו היפנים מנסיונם, ושיגרו 100,000 חיילים כדי להשמיד את ניהא. כוחותיו ירדו למחתרת — למחתרת ממש, מתחת לפני הקרקע. הדברים שלהלן סופרו ל-ה. פורמן, בזמן המלחמה, מפי שני לוחמי גרילה, שהוצגו לפניו עלידי גנרל ניהא.

את מערכת המנהרות של כל כפר עם זו של השכן לו. היה זה מאמץ עילאי, אך למען הצלה מטבח בידי היפנים, הרי שהיה הכל כדאי בהחלט.

"כך הוקמה בהופי המרכזית מערכת מפליאה של מנהרות, המקשרות גם כיום מאות כפרים. היקפה של רשת זו קילר-מטרים רבים; לעומתה מערכת הרכבת התחתית בניר-יורק אינה אלא משחק ילדים. גדל המנהרות מספיק כדי לשכן בהן את האנשים על האינבנטאר החי שלהם ועל רכושם. וכן מזון ומים לתקופה של מצור ממושך.

"כאשר גילו היפנים, כי המנהרות מובילות בקיום ישרים מכפר אחד למשנהו, חפרו חפירות אנכיות עמוקות בשדות כדי לפרוץ אל המנהרה ולחשפה. כך יכלו לבדוד כל כפר מן הסמוך לו.

"אז החילונו בסוג חדש של לוחמה — לוחמת מנהרות", סיפר ואנג הזקן, אחד משני הלוחמים. הוא הפשיל שרווליו, לגם מן התה החם ורמו לצ'או הצעיר להניח לו לדבר. ואנג היה מומחה בלוחמה תת-קרקעית.

"בתחילת המלחמה חפרו הכפריים מרתפים תחת בתיהם, כדי להיחבא בהם מפני האויב. היפנים גילו בנקל מרתפים אלה ועקרו מתוכם את יושביהם, כשהם אונסים, מענים ורוצחים ככל העולה על רוחם. בעקבות כך החלו הכפריים לחבר את מרתפיהם, עד שהכפר כולו הפך רשת שלמה של מנהרות. כאשר שוב הופיעו היפנים, הם היו מקיפים את הכפר ועורכים חיפוש יסודי כדי לגלות את פתחי המנהרות ומאלצים את האנשים לצאת מתוכם עלידי אש, עשן ומים. לאחר מכן נועצו יחד כמה מן הכפריים, והחליטו לקשר

„בפייטאן, כ־50 ק"מ מדרום לפאזטינג, על מסילת הברזל פקינג-הנקא, החליטו היפנים ללמד את לוחמי המנהרות לקח שאותו יזכרו היטב. הם בודדו קטע-מנהרה שאורכו פחות מק"מ אחד ודחסו גז לתוך שני הקצוות. 1800 כפריים נחקו בפעולה זו. יושבי המנהרות לא נרתעו, אלא המציאו תכניות חדשות של חפירה ואבטחה. המנהרות נחפרו בזיג-זג ולמטה-למעלה; הן התקשרו, דרך פתחי חירום, אל מערכות משניות עצמאיות לחלוטין. הנפרדות במישורים שונים לכל הכיוונים. כל הכניסות צוידו בהתקנים פשוטים נגד גזים, ונעשו סידורים לחסום ולבודד כל חלק של מערכת מנהרות שגילה האויב.

„כשהצליחו היפנים להדור לפתחי החפירות, עלו על מל-כודות אינספור. כשזחלו בטור אחד דרך פתח צר של מנהרה, עלולים היו לעלות על מוקשים חבויים. או ליפול לבור מוסה זרוע רמחים. היו גם מקרים, שכפרי אמיץ התיו בחרבו הגדולה את הראש היפני שצץ מן הפתח. פעמים היתה קבוצה שלמה של חיילים נתפסת לפתעין וחודרת לחדר תת-קרקעי — ובאותו רגע היתה נופלת מאחוריהם מחיצה ולוכדת אותם. חוטים שנמשכו מהחוץ היו מפעילים מוקשים, או שרימון היה נזרק לתוך השטח הסגור בו נלכדו.

„הבט“, התערבתי במהלך השיחה. „אולי מוטב שלא אכתוב על דברים אלה. אינפורמציה זו עלולה ליפול בידי היפנים, והדבר יזיק בודאי לחברייך בשינ-צ'ה-צ'י“.

ואנג הזקן פרץ בצחוק רועם. „פז יא צ'ין (אין לכך כל חשיבות). היפנים לא יפיקו מכך כל תועלת. חוץ מזה, למעשה יש לנו עשרות סוגים של מערכות תת-קרקעיות ומאות סוגים של מלכודות-פתאים. אתה יכול לכתוב על כל דבר שאנו מספרים לך“.

הוא הפסיק מדיבורו לרגע, כשהכנסתי דף נייר חדש לתוך מכונת-הכתיבה שלי. שאלתי אם ראה מכונת-כתיבה קודם לכן. הוא הניד בראשו לשלילה. „אני בור כפרי, לא יודע דבר על הפלאים המודרניים האלה“. לאחר הרהור קל הוסיף: „בכל זאת, אני יודע משהו על לחי-מה ביפנים“.

לא היתה זו התפארות. הוא לא חשב הרבה על הישגיו בשטח זה. כל אחד עם שכל ישר והגיון פשוט יכול ללחום בי-יפנים — זהו הדבר שהיה בכונתו לומר.

„המנהרות היוו אתגר בשביל היפנים. והם ניסו דרכים אין-ספור לפרוץ דרך לתוכן, או להוציא מתוכן את הכפריים

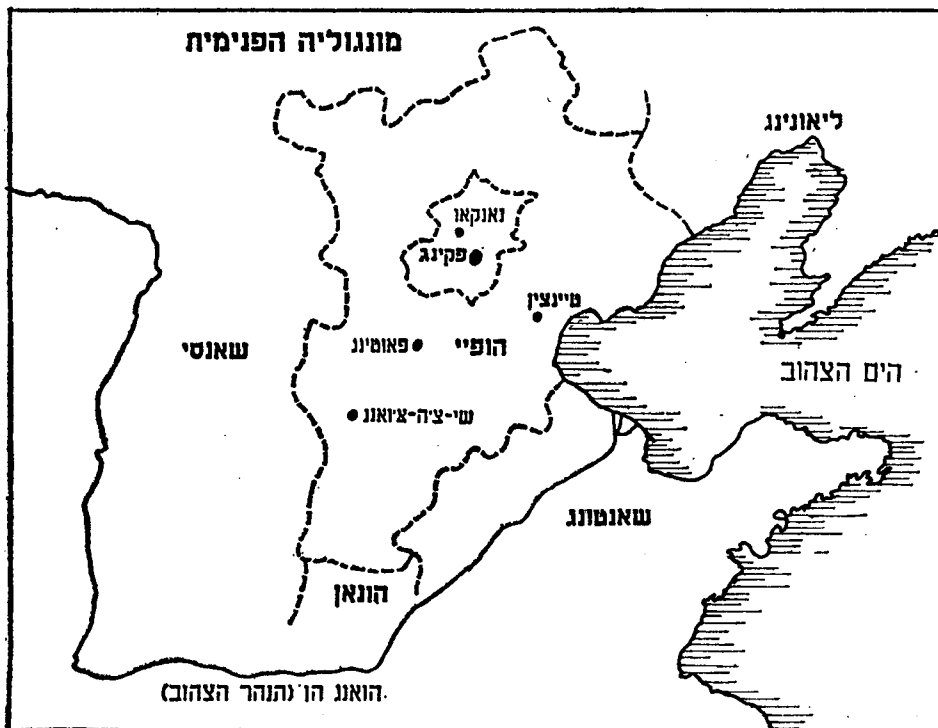
הנחבאים. הם כפו על כפריים שבויים לרדת ראשונים למנ-הרות, כדי שיפעילו מוקשים חבויים. השומרים למטה למדו להתגבר גם על זה על-ידי התקנת נצרות במוקשים ושח-רורן באמצעות שליטה מרחוק, שעה שהיפנים באו בעקבות השבויים. אם בעקבות השבויים הוכנסו אנשים חמושים (ששימשו „כלי-שרת“ בידי היפנים), ניצלו גם הם, בתנאי שמסרו את נשקם. המגינים פיתחו מיומנות בהבחנה: אף במנהרות הפחות מפותחות היו השומרים מסוגלים להבדיל בין ידיד לאויב לפי כסות הרגל של היורד. כף-רגל חשופה או נעולת סנדל מעידה על כפרי-שבוי או על „כלי-שרת“, ונעל צור — על חייל יפני.

„כיון שכל המזון והדלק וכל דבר בעל ערך הורדו למרתפים, מצאו היפנים נחמה בשריפת הבתים. הם לא העזו להישאר במשך זמן רב הרחק ממעוזיהם, כיון שכל רגע עלול להיוצר במקום ריכוז פתאומי של פלוצ'ון* סדירים, או שעלולים להגיע לוחמי הגרילה, המצויים בכל מקום (אלפי פלוצ'ון חיו במשך היום באזורים המיושבים בצפיפות של הופיי המר-כזית במנהרות, ובלילה יצאו לתקוף את המעוזים היפניים הסמוכים).

„היפנים נהגו גם לקשור מיכל גז לונב חזיר, לשפוך על גבו פאראפין, להצית את הפאראפין ולשלח את החזיר הצווח במורד שיפועה של מנהרה. אך הכפריים בנו מלכודות מים לרוחב רצפת המנהרה, כן הטביעו את החזיר וניטרלו את הגז. כמובן שאמצעי-נגד כאלה הומצאו רק לאחר שהיפנים ניסו תזובלות שטניות חדשות, אשר תכופות עלו במחיר יקר של חיי אדם לפני שנמצא אמצעי-הנגד.

„פעם ערכו היפנים נסיון נוסח הוליבוד, שמטרתו לקיים מצור על המנהרות באחד האזורים. הם הביאו עמם פטיפון עם

צפון-סין

* פלוצ'ון — החיילים הקומוניסטיים הסדירים בצבאו של מארצה-טינג — המער.

שלא לפתוח באש תותחים לפני שיגיעו היפנים לטוח של 50 מ' לכל היותר.

„שנגבאן התקרב לכפר בזהירות, כשהוא חושש מאוד מן השקט. הוא פרס את אנשיו כך, שהקיפו את הכפר. לאחר היסוס קל פקד להסתער על כל השערים בעת ובעונה אחת. מפקד המיליציה היכה בגונג. המוקשים פוצצו, התותחים הופעלו וזורק מטר של רימונים. זו היתה התפוצצות אחת גדולה. כשנמוג העשן, נסוג שנגבאן חפוי ראש, כשהוא עובב אחריו עשרות גויות“.

ואנג הזקן הדליק סיגריה נוספת. „חשבנו בתחילה, שחיסלנו את שנגבאן עצמו, אולם לאכזבתנו גילינו, שהיה זה אחד מקציניו שנהרג“.

„אנחנו אמרת? האם השתתפת בקרב זה?“

„הו, כנראה שפשוט שכחתי להזכיר את זה“, הוא חייך, גבוך — הוא לא ראה בכך דבר חשוב. „כן, במקרה הייתי שם — הייתי המרכז הפוליטי של אותו איזור“.

„שנגבאן, זועם ונפחד, אסף את שרידי כוחו שנהדף ושלח קריאה בהולה לתגבורת. הוא החליט להשמיד את הכפר ולהסיר את חרפתו. בבוא התגבורת עם הארטילריה הקיף את הכפר, בחפשו מקום מתאים להציב את תותחיו. בית-הקברות של הכפר, שנמצא בגובה מסוים ובמרחק בטוח מן השער הצפוני, נראה כמתאים ביותר למטרה זו“.

„אולם אנו מיקשנו את בית-הקברות, מתוך הנחה שדבר כזה עלול לקרות“, גיחך ואנג. „שנגבאן השתולל מזעם בראותו סממאות אנטי-יפניות על עמודי הגדר, והוא צוה להורידן מיד. כשאחד משומרי צעד קדימה, התפוצץ בידיו עמוד הגדר הראשון שנגע בו וחיסל אותו ועוד שניים אחרים. חייו של שנגבאן היו מוגנים, כנראה, על-ידי כוח נסתר — הוא רק הופל לארץ“.

„אם שנגבאן זעם קודם לכן, עכשיו ממש יצא מדעתו מרוב חימה. הוא הציב את תותחיו ופקד להנחית מטר פגזי גז וגז מדמיע על הכפר“.

„אולם היה לנו נסיון עם גז זה קודם לכן. מצאנו, כי שום ומים קרים מפחיתים במידה רבה את השפעתו עלינו. על-כפיהם, כאשר איש מיליציה לא היה יכול לשאת עוד את הגז, הורדנו אותו למנהרה, ואחד משומרי המנהרה בא למלא את מקומו“.

„בינתיים שוגרו ידיעות על הקרב לכל הכפרים הסמוכים. מהכפר ווניו, במרחק של שלושה קילומטרים, נשלחו אנשי מיליציה דרך המנהרות; כן באו אנשי המיליציה משאואן וננצ'י. בשעה שהופיעה יחידה מגויסת חזקה של אנשי גריליה ותקפה את שנגבאן בעורפו — פסקו היפנים ללחום ונסו“.

„לכדנו יותר ממאה רובים בקרב זה“, הדגיש ואנג בסיפוק. „אך הקסדות שאספנו אחרי-כן מהשדה לא חולקו כדי לשמש סיריבישול, כפי שנהגנו בעבר, אלא נמסרו לאנשי הגריליה, כדי שישתמשו בהם בלוחמת הדרורים“ שלהם (המושג יכיר אר בהמשך). „לאחר הקרב התכנסו הכפריים לאסיפה. הוחלט, כי היפנים יחזרו בודאי כדי לאסוף את מתיהם, אשר נשמותיהם לא ינוחו בשלום עד אשר ייקברו או ישרפו. לכן הוטענו הגופות על עגלות ונשלחו לנקודה קרובה לקאואינג“.

פרטיזנים סיניים

מגביר-קול, שהופעל על-ידי חולית מתאבדים והשמיע תקי-ליטי-קולות של משאיות הנוסעות הלך ושוב. המטרה היתה להביא לכך, שהכפריים במנהרות יחשבו, כי כפרם תפוס עדיין על-ידי הצבא, וכי מתנהלת בו תנועת מכוניות גדולה. לאחר ימים מספר הבחינו הכפריים, כי מזור שכלי רכב נעים בלי לגרום זעזועים במנהרות. יצאו לבדוק את הדבר וגילו את התחבולה. מיד תפסו את היפנים מפעילי הפטיפון, ומאז הם משתמשים בעצמם בפטיפון להנאתם של בני הכפר“.

★

„האם מוכן אתה לשמרע על הקרב בכפר טאצ'י?“ הציע ואנג. „היה זה קרב טיפוסי לעשרות קרבות דומים שהכפריים לחמו בהם במלחמת העם שאין לה סוף“, כן, בהחלט“, עניתי בלהיטות.

ואנג הזקן הצית סיגריה, לגם לגימה נוספת מן התה הרותח שלו, והחל מספר.

„הכפריים בקאואינג, כ-50 ק"מ מפאואינג, הבירה המחוזית של הופיי, העזו פנים במיוחד נגד היפנים לאחר שהשלימו את מנהרותיהם ואמצעי הגנה אחרים. היפנים החליטו לשים קץ לאלה ושלחו כוח עונשין. חזק בפיקודו של מפקד חטיבה, שנגבאן שמו (ואנג הזקן לא ידע את שמו היפני. שנגבאן היה צירוף ביטויין של שתי האותיות הסיניות, שבהן נהג לחתום את שמו).“

„תחילה הקים שנגבאן את מפקדתו בעיר קאואינג. בה החזיקו היפנים. יום אחד יצא בראש כוח בן 300 חייל לכפר טאצ'י, המרוחק כ-10 ק"מ מקאואינג. הכפריים התכוננו להתקפה בגייסם את כוח המיליציה שלהם — 400 איש בערך — בעוד ארבע-מאות המשפחות הושמו תחת פיקוחו של פיקוד המנהרות“.

„אחר בדיק מפקד המיליציה את מערך ההגנה של הכפר. שני תותח-עץ היו מוכנים לירי בכל אחת מארבע הכניסות של חומת הבוץ הנמוכה המקיפה את הכפר. כל הדרכים והשבילים המובילים אל הכפר היו ממוקשים. הרחובות היו ממוקשים גם הם. בכל מקום הותקנו מלכודות פתאים. לאחר שוידא שהכל מוכן לקדם את פני האויב, תפס מפקד המיליציה את מקומו על גגו של הבנין הגבוה ביותר כדי לנהל את הקרב. הוא השתמש בגונג למתן פקודותיו. מכה אחת בגונג פירר שם — מצב חירום בשער הצפוני; שתי מכות — בשער הדרומי; שלוש — במזרחי; וארבע — במערבי. הוא הורה,

לעתים תכופות מתחפשים אנשי הגריליה ליפנים או ל"כלי שרת", ובאומץ צועדים בדרך המלך. לעתים עושה זאת קבר צה בת תריסר איש או יותר, בעיקר כדי להתבונן ביפנים ובמצודותיהם ולהטעותם. לעתים יוצרים אפילו מאה או יותר פלוגה שלמה מחופשת (היחס הרגיל הוא 80 במדי "כלי שרת", ו-20 במדים יפניים). הם צועדים קילומטרים רבים, ולוכדים את כל היפנים ו"כלי השרת" שהם פוגשים בדרך. בדרך כלל, אין "כלי השרת" הנפחדים גורמים קשיים. מן היפנים מפרקים את נשקם, מסירים את מדיהם, סותמים את פיותיהם ומלבישים אותם בלבוש איכרים, כהו היו שבוים. כל אותו זמן חבויים פרטיונים אחרים בצדי הדרך, כדי לסייע לשדרה במקרה שתותקף על-ידי כוח אויב חזק. מטרתה של תחבולה זו ללכוד שליחים שיש עמם מסמכים, ללכוד "כלי שרת" חשובים הנוסעים ממקום למקום וכן סחורות, כלי-נשק, תחמושת וציוד רפואי. כל זאת — במינימום אבידות. לפרי טיונים מחופשים אלה יש סימנים מוסכמים, לפיהם מזהים הם את עצמם; בכך מבטיחים שלא יותקפו על-ידי אנשיהם. מסימנים אלה: רובה המורם שלוש פעמים באויר ועוד כיו"ב.

היפנים בפעולת טיהור

"השתתפתי פעם בפלוגה כזו", סיפר צ'או. "פגשנו בדרך בשיירה של עגלות. עצרנו אותה. מסתבר שהיה בתוכה שופט, כלי-שרת' סיני, שנסע עם מטען גדול ורבי-ערך בליווי שלושים יפנים וכלי-שרת' נוספים. בראותו את דגלנו היפני, ירד השופט מעגלתו, הודהה ומסר כי הוא בדרכו לפוצ'ין בענין רשמי. כשאמרנו כי ברצוננו לבדוק את המטען, החל הליווי לחשוש. התפתח קרב, אולם הליווי נמלט במהרה, ולפני שיכלה להגיע תגבורת, שדדנו את המטען והתפורנו לכל רוח".

תחבולה אחרת, פשוטה ועתיקה, שפעלה זמן מה: קבוצת פרי טיונים מחופשים כיפנים היתה מופיעה לפני מעוז יפני, בהר בילה שבויים כבולים, כולם אנשי פלוצ'ין. היפנים היו מכריזים אותם ללא חשש פנימה — ומיד היו מחוסלים על-ידי ה"ליווי", והמצודה היתה נהרסת. באותה תחבולה השתמשו היפנים גם נגד הכפריים, והתחפשו לפלוצ'ין כדי לצוד את

שם נערמו בצורה מסודרת לצד הדרך. על דגל, שהתנופה בראש הערימה, נכתב: אל תחזרו, אם רצונכם לחיות. בפעם הזאת היינו מנומסים ושלחנו לכם בחזרה את מתיכם. בפעם הבאה נשליך אתכם טרף לכלבים. כדי לרכך את הרושם שתעשה כתובת זו, נכתב על דגל אחר שהוצב בסמוך: גם אתם, החיילים, הנכם איכרים ופועלים בבתיכם, ביפן. למה אתם נלחמים בנו? אין אנו רוצים להזיק לכם אף במאום. כל מאויינו לחיות בשלום, עמכם ועם כל העולם.

"שנגבאן הוציא את חייליו מקאויאנג ובשקט אסף את מתיו. זמן לא רב אחרי-כן הועבר מאותו איזור, וטאצ'וטי לא הות-פה עוד על-ידי היפנים".

*

משך דקות מספר ניסה צ'או פאנג להתערב — מאז שואנג הזכיר את "לוחמת הדרורים". כעת, כאשר עצר ואנג בדיבורו כדי ללגום לגימת תה נוספת, החל צ'או פאנג לספר לי בלהיטות על חברו ואנג מינג, שאביו נהרג בהתקפת הגו על מנהרת פייטאן. קרוביהם של קרבנות מנהרת פייטאן שנותרו בחיים הקימו את "חיל לובשי הלבן" (הצבע הלבן הוא סמל לאבל) — קבוצה מיוחדת של לוחמי גריליה שנשבעו לנקום ביפנים. ואנג מינג היה אחד מחברי החיל הזה. יום אחד גילה את זהותו של אחד הבוגדים שגילו את סוד מנהרת פייטאן ליפנים. הבוגד גר בשטח סגור, מוקף חומה, סמוך למעוז יפני. הדבר לא הרתיע איש כואנג מינג — הוא התגנב לביתו בחשכת הליל ושבה אותו באיום אקדח. הבוגד הובא לפני ממשלת המחוז למשפט, הורשע ונורה. לרוע המזל, נאסר ואנג מינג זמן קצר לאחר מכן על-ידי היפנים. בידעו מה מחכה לו בשבי היפני, הצליח להשתחרר מכבליהם במאמץ נואש. הוא המם את הסוהר וחסף מן השומר את רובהו וחיסלהו בכידון. השחר העולה גילה אותו תוך כדי בריחה על גג של מבנה סמוך. הוא כותר, אולם נאבק בגבורה עד הצהריים, הרג יפנים רבים ו"כלי-שרת" סיניים, ובכדורו האחרון — התאבד.

"חיל לובשי הלבן" המשיך להטריד את האויב כנחיל של צרעות נרגזות. הם שיומו את סוג הלוחמה שהיה נפוץ ביותר אחר-כך — "לוחמת הדרורים". כדרורים נמצאו בכל מקום, מחסלים יפני פה וכלי-שרת' שם. חיל שפיגר אחרי שדרתי מסע יפנית חוסל בשקט בסכין על-ידי איכר תמים-למראה שהלך בצד הדרך. יריות בודדות ממארב היו ממיתות שניים ופוצעות שלושה, והאורבים היו מתפורים מיד לכל רוח כדי לא להיות מטרה לפעולת-תגמול.

"לוחמת דרורים" צרופה ומשוכללת יותר היא "לוחמת-תר לעת-מקוטעת". מפעילים מארב, ולאחר שמתאוששים היפנים מן ההלם הראשון, מתחילה רדיפתם אחר האורבים לאורך הדרך. אך האורבים, מצדם, מקפידים להשאיר כמה אנשים בכל כפר שדרכו הם עוברים. במהרה מגלים היפנים שהם רודפים אחר הרוח, על אף שהאנשים בכל כפר אמרו להם בצורה משכנעת, כי "זה עתה עברו כאן, והמשיכו לכיוון ההוא". מלבד זאת — בדרכם חזרה הם חשופים למארב חדש של אותה יחידה לאחר שהתארגנה מחדש; וכך נמשך המשחק, עד שמחכימים היפנים ומפסיקים ללכת אתר הפתיון.

אוהדיהם בכפרים. אולם שיטתם לא פעלה אף פעם אחת. כי הכפריים גילו מיד את זהותם ונהגו ביותר לקלל ולהשליך אבנים על ה"פלוצ'ון" הבלתי רצויים.

כשגילו היפנים, שאין הלוחמים הכפריים מתקיפים את "כלי השרת" אלא לעתים רחוקות, וכי הם חוסכים את מוקשיהם

פרט'ון סיני (במדים יפניים) מציג שלל

וכדוריהם היקרים בשביל "השדים היפנים". הם החליפו מדיהם במדים של "כלי-שרת". כשעברו "כלי-שרת" אלה בכפרים, היו תושבי הכפר שואלים, אם ברצונם לשתות מים — ומיד נתגלתה זהותם — גם אם ענו וגם אם לאו. מלבד זאת, "כלי השרת" האמיתיים — שהיו לבושים במדים היפנים — נאלצו להכריז על לאומיותם, כדי לשמור על עורם... "אם היתה השדרה במרחק מסוים, כיצד יכולים הייתם לגלות את העובדה, שהמדים הוחלפו?"

"בקלות — היפני לעולם אינו יכול להסוות את הילוכו הברווי המתנדנד".

"כדי להטעות את הכפריים הערים תמיד למתרחש", אמר צ'או. "סיכנו היפנים לעתים קרובות משאיות בדרכים מוקשות, בהתכונם להציג תמונה של שליחת, תגבורת' למצודות. משאית עוברת היתה נראית מלאה אנשים, אם כי למעשה לא היה בה אלא כחצי תריסר אנשים חיים, והיתר היו דמיי גומי. כשהיתה המשאית מגיעה למצודה, היו מוציאים את האויר מחיילי הדמי, ומחזירים את המשאית ריקה. לאחר שירדה, התגבורת' צ'או מספר, כי הכפריים השתעשעו מאוד מתחבולה ילדותית זו, ורק במקרים נדירים, לשם השעשוע שבדבר, ביזבוזו הצלפים כדורים יקרים על חיילי-הדמי.

גם היפנים השתמשו בתותחי עץ, אולם היו אלה דמייים. הם נגררו פה ושם כשהם מכוסים באברזין, כדי להטעות את שירות המודיעין של הפלוצ'ון ולגרום הערכת-יתר של החימוש היפני. תותחי-דמה אלה נגררו תכופות אל הקרב והוצבו ליד התותחים האמיתיים. תיבות, מלאות אבנים וחצץ ומסומנות בהבלטה במלה "תחמושת", הועברו בהתרברבות ממקום למקום.

*

גם לדברי ואנג וגם לדברי צ'או, ניהלו הכפריים בצפון סין לוחמה פסיכולוגית (מלחמת עצבים) בקנה מידה גדול ביותר ונחלו הצלחה עצומה. אחת הדרכים שמעולם לא איכזבו היתה הפצת שמעות כוזבות על תנועות פלוצ'ון — שמעות שחוזקו על-ידי מסירת אינפורמציה סודית לאנשים הידועים כמרגלים. היו מספרים לסוכן יפני, למשל, כי נתקבלו פקודות חשאיות להכין מאגרי מזון כדי לצייד ריכוזי פלוצ'ון. הכפריים היו מאמתים את המעשיה בהעמדת פנים מושלמת. אז היו הקציני נים היפניים המקומיים ממהרים לדרוש העברה דחופה של תגבורת לאיזור, ומביאים לכך, שהמפקדים הממונים עליהם יעבירו גייסות מנקודה אחת למשניה. כשהגיעו התגבורות היפניות, החלו מתרוצצים ומחפשים אחר פלוצ'ון, בעוד הכפריים מנחים אותם בכל הרצינות: "זה עתה עזבו את המקום..." "הם הלכו בדרך זו..." "הם הלכו בדרך ההיא". מעצמה כיפן, המעסיקה בוגדים ו"כלי-שרת", פגיעה במיוחד לצורת לחימה זו.

בינתיים, כדי לקיים את האיום המדומה, היו הכפריים תוקעים בשופרות, לובשים בגדים שנראו מרחוק כבגדי פלוצ'ון ונעים עם רוביהם הישנים על כתפיהם. בחזותם זו שיכנעו את היפנים המודאגים, שצפו בהם דרך משקפותיהם, שהפלוצ'ון מרכזים כוחות.

במיוחד בלילה ערכו הכפריים בהצלחה ראווה לציון מלחמת עצבים כנגד אלפי מעוזים ומצודות יפניות. למעשה, רק קומץ מהם היו תוקפים בלילה את המעוזים, אולם היפנים לא יכלו להיות בטוחים בכך, והעדיפו להישאר בתוך מקלטיהם הבצורים. לעתים היו התוקפים מפעילים שרשרת סדרות של זיקוקין, אשר לוו בכמה יריות רובה, כדי לשכנע את היפנים שהם נתונים באש אמיתית. לעתים תכופות היו היפנים פותחים במסח יריות זרע, כשהם יורים ללא אבחנה לתוך הלי לה. כשפסקה האש, היו מספר יריות-אמת בודדות מביאות לתגובה דומה. לעתים הושלכו כלבים לתוך תעלת-המגן המקיפה את המצודה. התרוצצותם בתוכה ומאמציהם לטפס על הדפנות החלקים יצרו רושם של הסתערות כוח שלם על המבצר, והיפנים החרדים היו פותחים באש. עם השחר היו היפנים מרוטי העצבים מגלים את התחבולות. משך הזמן התרגלו אליהן והתעלמו מהן — דבר שאיפשר ללוחמי הגרילה להתגנב, לתקוף ממש את המקום ולגרום אבדות, טרם ייעלמו כלעומת שבאו.

לעתים תכופות היו הכפריים משתפים פעולה באורח פעיל עם הפלוצ'ון הסדירים בהתקפת מעוזים יותר גדולים. מקום אחד, שהיה במצור משך 28 יום, נכבש לבסוף לאחר שהכפריים, שקדם לכן מיקשו בקפדנות את כל דרכי הגישה האפשריים להבאת תגבורת, אספו כלבים מכל האיזור והניחו את גווי-

תיהם סביב המצודה כולה. בחום הקיץ הלהט נרקבו הגויות במהירות, ואת המצודה אסף סרחון כה איום, שאילץ את היפנים לנטוש את מצודתם ולהבקיע דרכם בעד המצור. תוך אבידות כבדות לעצמם.

*

„ועתה, האם היית רוצה לשמרע משהו על הלוחמה הימית שלו?" ואנג הזקן נראה רציני לחלוטין.

„כונתך — ללוחמה על המים?"

„כן. לוחמה על המים."

„מצוין, הבה נשמע."

„ובכן, הדברים קרו כך..."

בספטמבר 1943 הוציאה מפקדת הצבא היפני בפקינג פקודה האוסרת על הכפריים באיזור אגם פייאנגטיין — 80 ק"מ מדרום לפקינג — להמשיך לירות באווי הבר, המתקבצים שם מדי שנה במספרים גדולים. כשהכפריים סירבו להישמע לפקודה, שלחו היפנים צי של סירות-מנוע ונחתות-קיסור, שנבנו במיוחד, כדי לסייר באגם הרדוד והביצתי.

לצורכי ציד אוזים פיתחו הכפריים „תותחים גדולים מנהלי כתף" — כלי-נשק צינוריים, הפועלים כבזוקה והמפזרים מטען של כחצי ק"ג פסולת-מתכת. אלה הופעלו עתה למטרה צבאית. הכפריים היו נחבאים בעשב הגבוה שעל גדות האגם ופוגעים בסירות המנוע העוברות. המתם של היפנים עלתה

לאחר שניזוקו או טובעו כ־30 מאלה. באמצע האגם בנו רפסודה מבוצרת ענקית — ספינת קרב ממש — מלאה מקי לעים ותותחי סיפון. מראשי התרנים הגבהים סקרו את החוף במשקפות רבות עוצמה. מיד כשהורגשה התנועה הקלה ביותר בין העשבים, פתחו המקלעים והתותחים באש. אם הטוח היה גדול מדי — נשלחה מיד אחת מצי הנחתות שנצבו בסמוך כדי לבדוק את הדבר. משהחלו היפנים נוקטים בטקטיקה זו, החלו צלפי הבזוקה לפעול בלילה בלבד. זרקוריה של אנית-הקרב ניסו לשוא לגלותם בעשב, שעה שמטענים של מסמרים ישנים, של פסולת מתכת מקומקומים, מכדים, ממחבתות, מכלי עבודה וממחרשות חלודות המשיכו לשטוף את סיפונה של הספינה או להלוט בעוצמה בדפנותיה. בשעה שהיבולים בשדות הסמוכים נקצרו, התאספו לילה אחד אלפי כפריים ובשקט פרצו את הסוללה, בהניחם למז האגם לפרוץ אל השדות. בעלות השחר השגיוחו היפנים באימה, כי מפלס פני המים ירד בצורה מסוכנת. במהירות הורידו מן הספינה את התותחים, המקלעים ושאר הציוד והסתלקו בנחתות דרך פתחו של האגם לכיוון טיינצין, מחשש, שמא ייבש האגם לחלוטין. לפני שעזבו, שרפו את הספינה, כשאלפי כפריים עליזים מתבוננים במחזה. הם ניצבו בחוף, צועקים, רוקדים ומחאים כפיים כילדים מרוצים. כשתוקנו הסוללות, התמלא האגם שוב, האוזים חזרו, והכפריים שוב היו חופשים להשמש בבזוקות מתוצרת-בית לציד אוזים.

מאוצה-טונג סוקר יחידת „צבא העם"

ציאנג-קאי-שק סוקר יחידת „הצבא הלאומי"

כיון שהסינים היו מפורדים בזמן המלחמה בין מאוצה-טונג וציאנג-קאי-שק, ציפו היפנים לנצחון קל, אך שני המנהיגים הסיניים התעלו מעל התנגדותם זה לזה כדי להתייצב יחד נגד הפולש. צ'אנג-קאי-שק עמד מול האויב בשדה הקרב ישירות, ולכן נחלש כוחו; מאוצה-טונג, לעומתו, שלחם מלחמת גרילה, הלך והתעצם בהתמדה. סמוך לסוף המלחמה נהפך הגלגל, ומאן, שהחל באופני סיבה, כבש את סין כולה.

משך העשור הראשון של המאבק ביניהם כינה צ'אנג את מאו „ליסטים", ואת מלחמתו — „מלחמת כנופיות", כיון שסירב לראות בו מורד ולוחם גרילה. כעת מכנה מאו, המנצח, את צ'אנג ואת פעולתו בשמות דומים.

יבורך צה"ל יעצם כוחו

ליבר חב' בע"מ ביח"ר לשוקולדה

רח' רענק 1 ת"א, טל. 51531

תנובה

תנובה משווקת למעלה מ-73 אחוז מכל
תוצרת המשק החקלאי העברי המעורב

המשרד הראשי:

תנובה, מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל
בע"מ, בית "תנובה", רח' יהודה הלוי 17, ת.ד. 265
טלפון 7-59511

טחנות הקמח של המשביר בע"מ תל-אביב

"עוף-קור"

אגודה חקלאית שתופית בשער הנגב בע"מ

ארגון "בני-עקיבא" בישראל ההנהלה הארצית

סוגת

מפעלי סוכר בע"מ
קריית-גת

ס"ה אקטיבה
1006 מיליון ל"י

✱

138 סניפים
בכל רחבי הארץ

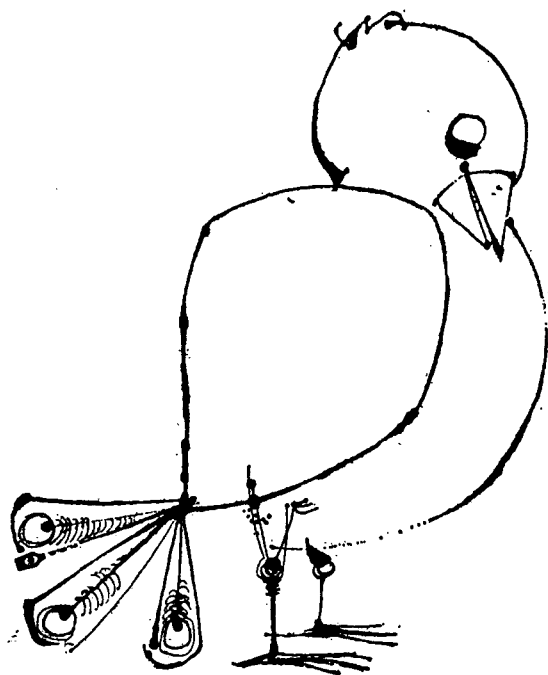
✱

כל שרותי בנק

בנק הפועלים

נוסד 1921

יבורך צה"ל יעצם כוחו

הם בונים לעונה אחת בלבד...

כן, הם בונים לעונה אחת. העתיד אינו מדאגתם. לא כן האדם; בנינו חייבים לעמוד איתנים לדורות. טיב המלט קובע את איכות הבניה וטיב מלט "נשר" הוא מהמפורסמות, שאינן זקוקות לראיה.

נשר מפעלי מלט פורטלנד ישראליים

ב. לוריא בע"מ

חיפה, ת.ד. 1595

אמבר מכון מרכזי לתערוכות

למשקי עמק חפר והשומרון

ד.ג. שומרון

חרושת מנועים ומכשירים חשמליים בע"מ

ת.ד. 7 רמלה

ט ל ר ד חב' מאוחדת למלפון ורדיו בע"מ

ת.ד. 50 לוד

חב' סרטי גבע בע"מ

תל-אביב, טלפון: 223231

רחוב אבן-גבירול 61

זקסוניה מטויה ואריגה בע"מ

רח' כנרת 3, תל-אביב

טלפונים: 722232, 727365

ארקיע בע"מ

רח' מוא"ה 42, טל. 614561, תל-אביב

מלון הולילנד

ירושלים, ת.ד. 1190, טלפון: 35248

יְבוּרֶךְ צֶה"ל יַעֲצֵם כּוֹחוֹ

אֵילּוֹן

קבוץ השומר הצעיר

להתישבות חקלאית שתופית בע"מ

בֵּית־זֶרַע

קבוצת פועלים להתישבות שתופית בע"מ

גֶּת

קבוץ השומר הצעיר להתישבות שתופית בע"מ

דִּגְנִיָּה ב'

קבוצת פועלים להתישבות שתופית בע"מ

הַעוֹגֵן

קבוץ השומר הצעיר להתישבות שתופית בע"מ

יֵד חֲנָה סִנֵּשׁ

קבוצת פועלים להתישבות שתופית

חקלאית בע"מ

מִשְׁמֶר־הַעֲמָק

קבוץ השומר הצעיר להתישבות שתופית בע"מ

מַעֲנִית

קבוצת פועלים להתישבות שתופית בע"מ

עֵין־הַשְּׁלוּשָׁה

קבוצת פועלים להתישבות שתופית

כֶּפֶר מוֹנָאשׁ

מושב עובדים להתישבות חקלאית

שתופית בע"מ

חֲצוֹר אֲשֶׁדוֹד

קבוץ השומר הצעיר להתישבות חקלאית בע"מ

מוֹעֲצַת הַפּוֹעֲלוֹת

רח' ארלוזורוב 93, תל-אביב

מוֹעֲצַת פּוֹעְלֵי חִיפָה

רח' החלוץ, חיפה

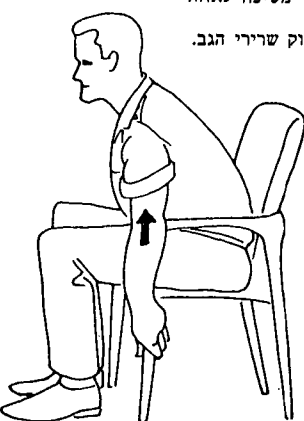
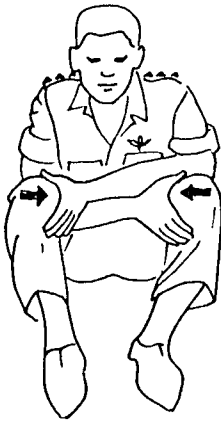
מַפְעֲלֵי תוֹבֵלָה בֶּאֱרֵשֶׁבֶע

מַפְעֲלֵי פֶדְרֵמָן בַּע"מ

ח י פ ה

"כושר קרבי - בכורסת משרדך!"

תרגילי ההתעמלות הניתנים בלוח זה יכולים להביא תועלת רבה בתיווך שרירים ובפיתוחם. יש לזכור, שתרגילים אלה חייבים להיעשות באמונה ובכוח רב, אחרת לא יביאו כל תועלת. יש לבצע כל תרגיל כ-10-5 פעמים (משך כל תרגיל 6 שניות) ולחזור על הסדרה מספר פעמים ביום. יש להתרות על כך, שאין תרגילים אלה יכולים לבוא במקום התרגילים המקובלים של כפיפות, ריצות, הליכות — אלא כתוספת להם.

2. הרמת הגוף חיווך שרירי הזרועות והבטן. הרם גופך בעזרת הידיים, כשרגליך מתוחות.	1. צימצום מימדי הכרס חיווך שרירי הבטן. תפוס ברגליך, למטה מן הברכיים. לחץ כלפי מטה, בעוד רגליך נשארות מתוחות וצמודות.	
5. כיפוף הזרוע פיתוח קיבורת הזרוע. לחץ את צדו התחתון של לוח השולחן כלפי מעלה, בהתמדה, כשכפות ידיך מופנות כלפי מעלה.	4. משיכה לאחור חיווך שרירי הגב. ישר גבך, אחוז ברגלי הכסא ומשוך כלפי מעלה, בעזרת שרירי הגב בלבד.	3. משיכה למעלה פיתוח שרירי הזרועות והכתפיים אחוז בצדי הכסא, ומשוך כלפי מעלה במלוא הכוח.
8. לחיצת צוואר חיווך שרירי הצוואר. לחץ צווארך כנגד אצבעותיך, השלובות על עורפך.	7. חידוק ידיים פיתוח שרירי הזרועות, בית-החזה והכתפיים. לחץ אגרוף כנגד כף היד השנייה, במלוא הכוח.	6. ישיבה מצולבת פיתוח שרירי בית-החזה והרגליים. לחץ שתי ברכיך כלפי פנים, כנגד ידיך הצלובות.

הופיעו

אדום על חאקי

סגן אלוף ד"ר ישראל מהר"ק

א.ו. סאנסום

תחילת
המנהלים
במהלך

לואר רשמי

צבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

דפוס נידט בע"מ